Nro 105.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

z Wilna VS. 21. Września NS. 2 Paździer. 1799 we Srzode.

z Petersburga VS. 9. NS. 20. Września.

Półkownik Bachmetiew 3 uwalnia się od służby; oddalony od niey Półkownik Mussin Puszkin. Na mieysu zmarłego Półkownika Kabrita 2 naznacza się kommendantem w Mozdoku i Szefem regimentu garnizonowego Półkownik Junoszewski.

z Constantinopola 25. Lipca z Gazety Petersburgskiey.

General Buonaparte znayduiąc się iesz-cze w gorących i piasczystych pustyniach, zgromadził znowu 1200 ludu rozmaitego, a przyłączywszy do pozostałego woyska, stara się powrócić do Egiptu. W pismie do Wielkiego Sultana przysłanym usiłuie usprawiedliwić dawnieysze postępki swoie, dowodząc, że cokolwiek czynił, wszystko czynić musiał stosownie do odebranych rozkazow od przeszłego Direktoryatu z Paryża.

Nastąpiła potym odmiana rządowych osob; dzisieysza władza wykonawcza wszystkich Francuzow z Egiptu przywoływa do Oyczyzny; na wykonanie tego zalecenia, Buonaparte potrzebuie Pasportow i konwoiu. Odpowiedział na to wielki Sułtan, że nigdy zapomnieć nie może krzywd Porcie Ottomańskiey wyrządzonych od Rządu Francuzkiego, i naiazdu Państw Tureckich przez Generała Buonaparte, ten więc do czynienia mieć powinien z woyskiem które W. Wezyr na niego prowadzi do Egiptu; dla odebrania zaś nadgrody przyzwoitey za wszelkie krzywdy, Sułtan wielkie woysko do Francyi chce posłać.

z Paryża 10 Września z Gazety Hamburgskiey.

Na Okrętach które przywiozły do Toulonu garnizony nasze z twierdzy S. Elme, Capui, i Gaety, znaydowało się bardzo wielu patriotow Neapolitańskich, którzy tym sposobem uszli gotowey kary za broń przeciwko własnemu Monarsze podniesioną. Po ostatniey bitwie we Włoszech pod Novi, w Departamentach południowych niemało osob aresztowano. Kommenderuiący w Lyonie General Dauvergne od Ministra Bernadotte roskaz odebrał użyć wszelkich śrzodkow na utrzymanie spokoyności.

Pogłoska o zeyściu Oyca S. niedawno w stolicy naszey rozrzucona, utrzymuie się dotąd: niektóre iednak pisma publiczne utrzymuią, że Pius 6 w Valence do zdrowia lepszego przychodzić zaczoł. D. 6 nowy zagranicznych interessow Minister Reinhard installowany został. Tegoż czasu poprzednik Talleyrand Perigord zakończył urzędowanie swoie, i dom Ministeryalny opuścił; nie słychać iednak, żeby wkrótce miał bydź wyznaczony Posłem u Dworu iakiego.

Direktoryat wydał nową odezwę do Francuzow, chcąc iak mówi, wskrzesić obumarły patriotyzm. Wystawia narodowi klęski wielorakie, iakich doznawać musi, gdy będzie podbitym; z drugiey strony maluie uroioną i tylekroć obiecywaną dla Obywatelow szczęśliwość, ieśli się utrzyma iak dziś iest RPta. Do czego nic więcey nie trzeba, oprócz dobrey chęci, zgody i iednomyślności, na którey dotychczas nam ciągle zbywało od początku rewolucyi.

W liście iednego z Officyerow armii Włoskiey znayduiemy opisanie bitwy stoczoney pod Novi, dokładnieysze od tego, które niedawno Direktoryat ogłosił. Chociaż, powiada, Joubert miał wyraźny roskaz attakowania, iednak d. 28 fructidor, postrzegłszy bardzo rano, woyska nieprzyiacielskie pomnożone diwizyą z pod Mantui sprowadzoną, postanowił cofnąć się do stanowisk na granicy Liguryiskiey. Lecz wodzowie armii zkombinowaney czasu na to nie dali potrzebnego.

Zaczęto nas attakować rano w dniu pomienionym; przygotowania które General en chef poczynił do attaku, przydały się do obrony; walczono z obu stron uporczywie; nieprzyiaciel kilkakroć odparty, zawsze po-

wracał do fzturmu. Krwawa tym fpofobem rosprawa przeciągneła fię do godziny 5. wieczorem. Niceśmy ieszcze nie ftracili. Na ten czas nieprzyiaciel okrążyć przedfięwziął prawe fkrzydło nasze, które ścigaiąc uchodzących, z góry wysunęło fię na równinę.

Co gdy poftrzegł Moreau, dał hasło na odwrót, diwizyi zaś woyfka świeżego rofkazał wftrzymać zapędy armii zprzymierzoney. W tym razie 106 półbrigada zdobyła dział kilka, wiele jeńcow, między niemi Generała Lufignan. Lecz tu fię fkończyła korzyść nasza, tu klęfki wielkiey poczatek. Uftępowaliśmy z boiowifka porządnie, fzedł za nami nieprzyiaciel z daleka. Przybywszy do wfi Pafturana wpadliśmy w ftraszne zamieszanie, którego przyczyna była naftępuiąca.

Artilleryą po fkończoney bitwie uprowadzać śpiesznie kazano, fpóźniła fię dwóma godzinami, nie wiadomo dla czego. Nadeszła iazda i piechota, działa i wozy ammunicyine w pomienioney wfi znalazła. Ztąd trwoga w żołnierzu, który nieporządnie uciekać zaczoł. Korzyftał z omyłki naszey nieprzyiaciel. Generałowie Grouchy, Perignon, Partheneau, bronili fię iak mogli, mianowicie pierwszy, lecz nakoniec wszyftkich raniono i wniewolę zabrano.

Ten był koniec bitwy nie odpowiadaiący zgoła początkowi. Omyłka Generała artillеryi Debelle wielka ieft, i nie nadgrodzoną fzkodę Francyi przyniosła, trzeba czekać, co powie na fwoie usprawiedliwienie. W zabitych, ieńcach, i ranionych ftraciliśmy 7. tyfięcy, dział 20. z ammunicyinemi wozami, a co naywięcey, Generała en chef Joubert. Jeśli prędkich nam nie dadzą pofiłkow, ftaniemy tam zapewne, pod Sawoną, zkąd Buonaparte kampanią zaczął.

To pewna, że bez nowey i dobrze urządzoney armii nie możemy dziś z honorem do Włoch powracać. Król Sardyńfki wkrótce fpodziewany do Turinu. Wielki Xiążę Tofkańfki, i Król Dwóch Sicilii ftawią przeciwko Francyi licznego żołnierza; słowem za tygodni kilka, 200 tyfięcy nieprzyiacioł tu liczyć będziemy. W Paryżu temu pewnie wierzyć nie zechcą, i to naszey zguby ftanie fię przyczyną.

Stan zachodnich Departamentow prawdziwie ieft okropny. Szuanowie codzień nie większych fił nabieraią. Słychać nawet, że miafta Nantes i Rennes fą przez nich opasane. Wszędy prawie lud woła: niech Król żyie. Wielu republikantow gorliwych zamordowano. Słowem Departamenta: Vendée, Loire, Mayenne, Sarthe, Morbihan, Jfle Vilaine, fą dziś teatrem domowey woyny; miafta: Angers, Nantes, Cholet, Mans, Rennes, i wiele innych niebespieczeńftwem zagrożone.

Po wielu nad tym uwagach, Zgromadzenie prawodawcze poftanowiło w pomienionych Departamentach nowe zaciągnąć legiony, z młodzieży mieyscowey złożone, których obowiązkiem będzie pofkramiać Szuanow. Między ich naczelnikami znalazł fię ieden, który fobie nazwifko fławnego Charette przywłaszczył. W Toulous woyfkowa kommifsya sądzi surowie zchwytanych insurgentow. Jnnym bez wyłączenia żadnego Generał Fregeville dał amneftyą.

Grouchy nie umarł z ran odniefionych; pifał owszem nie dawno do fioftry swoiey wdowy uczonego i nieszczęśliwego Condorcet, że fpodziewa fię odzyfkać zdrowie. D. 28 Sierpnia ciało Generała Joubert do Toulonu zprowadzone, uroczyftym obrządkiem przyimowane było, i w Kościele Dekadalnym złożone do pewnego czasu, nim rząd i współziomkowie w Departamencie Ain uczynią przygotowania potrzebne do wfpaniałego pogrzebu.

Do Hollandyi wielu Generałom naszym pośpieszać kazano. Lacombe bywszy Posel RPtey w Neapolu, zoftał kommendantem artilleryi u Generała Muller. Armia Masfeny ma bydź teraz pomnożona do 100 tyfięcy; wkrótce więc od niego spodziewamy fię ważnych rapportow. Garnizon Mantuańfki diwizyami przyciągnoł do Lyonu; i ten użyty będzie do utrzymywania wnętrzney fpokoyności. Generał Dumas dla zdrowia fłabego powracaiąc z Egiptu do Oyczyzny, zchwytany, do Palermo zaprowadzony zoftał.

Macdonald bawi taraz u przyiaciela fwoiego Generała Beurnonville. Moreau ma wkrótce przybyć do naszey ftolicy iak tylko Chmpionnet obeymie naywyżfzą kommendę we Włoszech. Miafto Genuę do długiey obrony przyfpofobiono. Tamże z Toulonu morzem przybyłe ftatki wiele żywności przywiozły. Słychać że Lecourbe iak tylko podbiie małe Cantony i kray Grisonow, na czele znaczney diwizyi ma rozrywać uwagę nieprzyiacioł na Włofkich granicach.

Generał Auftryacki Keim, który wzioł citadellę Turińfką i z Generałem Scherer pierwszą miał bitwę pod Weroną, na 7 letniey woynie fłużył w regimencie La Mark na żołdzie Francuzkim. Zkombinowana flotta w Brefteńfkim porcie znacznie pomnożona, rofkaz odebrała gotować fię do żeglugi. Wszyftkim okrętom dano 3 miefięczną żywność. Słychać że do Jrlandyi taiemną wyprawę przedfięwziąć mamy: lecz ufkutecznienie tego proiektu prawie ieft niepodobne.

Admirał Mafsaredo ma lat 54. d. 18 Fructidor znaydował fię na polu Marsowym; późniey na fefsyach zgromadzenia prawodawczego. Dla niego, Admirała Brueys, Kawalera Azzara, i wielu Officyerow Hiszpańfkich, Barras w Pałacu swoim Grosbois dawał ucztę wspaniałą. Wczora zaś Dire-

ktoryat imieniem RPtey Wodzowi Hiszpańskiemu ofiarował w podarunku broń z fabryki narodowey. Nie wiadomo ieszcze kiedy powróci do Brestu. Kommendę naywyższą zkombinowaney flotty oddano Admirałowi Gravina.

W pismach naszych czytamy list z S. Domingo pisany d. 28 lipca. Na ten czas Angielska flotta z 200 żaglow złożona, zbliżała się do pomienioney wyspy, chcąc podobno całą zagarnąć. Generałowie Murzyni: Toussaint i Rigaud, dotąd nie przyiaźni, teraz niebespieczeństwem połączeni wspólną siłą odparli nieprzyiacioł, wiele statkow spalili; wiele zatopiono. Wyspa ocalała. Czekamy na to rapportow dokładnieyszych.

Diwizya Hiszpańskiey flotty w Rochefort stoiąca ma bydź przeprowadzona do Brestenskiego portu, zkąd iey na pomoc kilka okrętow posłano. Zgromadzenie prawodawcze zaczelo iuż pisać ustawę, mocą ktorey korsarze stanowić będą diwizyą flott RPtey posiłkową. Nadano rozmaite przywileie morskim rozboynikom, flagi Francuzkiey wszyscy używać powinni. Zabitych Wdowy i osierociałe dzieci w skarbie publicznym znaydą pomoc i opatrzenie.

Gdy do Toulouse na sąd wprowadzono zchwytanych w boiu rokoszanow, prawie wszyscy, niech żyie Król, wołali; przyiaciele za cóż nas opuszczacie? Jeden zaś obróciwszy się do ludu. Patryoci, rzekł, mniemacie żeście iuż zwyciężyli; upewniam, że to ieszcze początek. Generał Commes donosi, że ostatki Roialistow zgromadziły w dolinie Arau. Opanowawszy wąwozy, pomieniony Wodz pisał do Hiszpańskiego Kommendanta, w Viella, prosząc o wydanie zbiegow, ieśliby iacy zchronić się chcieli w Państwach Króla Jmci Katolickiego.

W Departamencie Manche spisek odkryto, ktorego dowodca miał bydź Comartin dawnych Szuanow naczelnik w Cherburgu zamknięty. O innym spisku przeciw R tey mówił niedawno w Radzie 500 Reprezentant Briot, dowodząc potrzebę i pożytek wolnego druku. Ostrzegam, rzekł, że chcą narod Francuzki zamknąć w dawnych granicach. Na tey zasadzie Diriktorowie nasi maią przygotowany proiekt do pokoiu. Co ieśli się stanie, ieżeli zgromadzenie prawodawcze raz ieszcze upaść musi przed oblicżem władzy wykonawczey, na on czas niech narod myśli o swoim zbawieniu.

z Wiednia 18 Września z Gazety Wiedeńskiey.

Gdy d. 22 Sierpnia trzecia parallela i miny dokończone zostały, Generał Hrabia Alcaini zarządzaiący obleżeniem citadelli Tortońskiey postanowił nazaiutrz bombardowanie rozpocząć, do czego iuż 80 ciężkich armat i możdżerzow przygotowano. Postrzegłszy to kommendant twierdzy szef brigady Gast, oraz uwiadomiony o skutkach bitwy stoczoney pod Novi, prosił o kapitulacyą, która w pomienionym dniu Sierpnia 22 pod następuiącemi warunkami zawarta była.

Naprzód zawieszenie broni trwać miało dni 20, w przeciągu których, ani ognia dawać, ani żadną robotą do obleżenia stosowną zatrudniać się zobu stron nie wolno było. Po zakończonym armisticium, ieśliby garnizon żadnego posiłku nie odebrał, d. 11 tarazhieyszego mieśiąca, powinien był wyniść z twierdzy, broń złożyć przed murami; i do Francyi powracać, pod obowiązkiem nie służenia przez 4 mieśiące przeciw Cesarzowi Jmci i Mocarstwom zprzymierzonym; inne zaś warunki nie zawierały nic w sobie szczególnego.

Na mocy więc tey kapitulacyi, iak donosi Generał Kawaleryi Melas, d. 11 Citadella Tortońska woyskiem Cesarskim osadzona została; przez co gdyśmy zbierać zaczeli owoce zwycięztwa odnieśionego pod Novi, armia zkombinowana, dla ważnieyszych czynności z Bozollo, i Rivalta, gdzie obleżenie zasłaniała, ruszyła ku Alexandryi, Feliciano, Alba, i dalszym mieyscom, chcąc zaiąć nowe stanowiska nad Sturą.

Według rapportow od Arcy Xiążęcia Karola przysłanych d. 13 Generał Xiąże de Schwartzenberg odebrał Francuzom Sinsheim i Hofen stanowiska; gdy zaś nieprzyiacielscy wodzowie postrzegli przygotowanie czyniące się z naszey strony do walnego attaku, opuściwszy Philipsburg, który przez dni kilka w opasaniu trzymali, za Ren powrócili w Manheimie. Pomienione miasto Philipsburg pod czas 130 godzinnego bombardowania wiele szkodowało. Kommenderuiący Generał Salm zasłużył na pochwałę męstwem i przezornością. W Szwaycarskim kraiu, iak piszą Hotze i Nauendorf Generałowie, zupełna ieszcze spokoyność panuie.

z Neapolu 16 Sierpnia z Gazety Frankfortskiey.

Rząd nasz nie zapomina żadnych użyć środkow na przywrócenie spokoyności i porządku tey stolicy, która przez czas bardzo długi srogiego zamieszania doznawała. Na ten zapewne koniec Król Jmć wydał list okolny do całego narodu, w którym oświadczaiąc wdzięczność poddaństwu za okazaną wierność i przywiązanie ku Tronowi, zapewnia wszystkich, że iedynym iego staraniem będzie pracować około uszczęśliwienia powszechnego,

Król Jmć przed odiazdem do Palermu nadgrodził tym wspaniale, którzy wypędzaiąc z kraiu nieprzyiaciela, przyczynili się do przywrócenia spokoyności domowey. Oprócz darow iakie otrzymał Kardynał Ruffo rozdano wiele innych zasłużonym obywatelom stanu ciwilnego, woyskowego

i duchownego Biſkupi Capaccio i Policaſtro otrzymali bogate beneficia. Pierwſzy rządzić będzie Dyecezyą Neapolitańſką, na mieyscu Kardynała Zurlo, który za nieprzyzwoite poſtępki pod czas rewolucyi, w klaſztorze oſadzony zoſtał.

General Radio wkraczaiąc do Państw Kościelnych z przednią ſtrażą armii Kardynała Ruffo, wydał do ludu odezwę, którey niektóre wyrazy kładniemy.

Woyſka Neapolitańſkie do was Rzymianie przychodzą. Nie te, które dawniey ſtanowszy w Rzymie, przed nieprzyiacielem pierzchnęły; lecz nowe, Królowi ſwoiemu wierne, co z Calabryi wyszedłszy, po wielu zwycięztwach, nakoniec Króleſtwo ſwemu Monarsze przywróciły. Chcemy was uwolnić od podłego jarzma, które pod nazwiſkiem wolności i równości dzwigacie. Ta to równość i wolność zniszczyły pola waſze, ſkarb wyczerpały, handel wygnały z kraiu, nędzę, ubóſtwo, ſpuſtoszenie po kraiu roznioſły.

Król Dwóch Sicilii zwycięzkie woyſka wam z odſiecza posyła, chcąc religii ſtarodawną świetność przywrócić, wytępić u ciemiężycielow, koniec położyć, mordom, rabunkom i rozboiom, na zwaliſkach anarchii tron prawdzie i ſprawiedliwości wyſtawić. Niech więc każdy ſię przyłoży do przywrócenia dawnego rządu; niech znikną w kraiu Rzymſkim tak zwane wolności drzewa. Co ieśli z chęcią uczynicie, Neapolitańſkie Państwo, chociaż przez nieprzyiaciela wyniszczone, doſtarczy Rzymianom, żywności. W potomne czasy pomoc sobie wzaiemną dawać będą narody sąſiedzkie, w ich szczęśliwość powiększy, według dobroczynnych zamiarow Monarchy moiego.

z Conſtantinopola 10 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.

Partykularne liſty, któresmy odebrali z Smirny dnia wczorayſzego, donoſzą o do byciu Damiette. Francuzki garnizon z 3 tyſięcy żołnierza złożony pod kommendą Generała Vial, przez kapitulacyą poddał ſię Sidnejowi Smith, który obleżeniem twierdzy ſię zatrudniał. Też liſty wzmiankuią o dobyciu zamku w Abukir ſzturmem przez Seraſkiera Muſtafę, który 700 nieprzyiacioł ſtoiących załogą w pień miał wyiąć. Zatym Seraſkier udał ſię do Alexandryi, gdzie mu na pomoc pośpieszy eſkadra Angielſka.

Czekamy urzędowego rapportu o tych zwycięztwach; rzecz ieſt do prawdy podobna, że ſię wszyſtko ſtało, iakeśmy czytali; ponieważ Seraſkier Muſtafa i Sidney Smith d. 10 Lipca pewnie na brzegi Egiptu wysadzić mieli woyſka Ottomańſkie. W ſtolicy naszey uzbraiamy wiele ſtatkow, które dla Flotty zkombinowaney na morzu śrzodziemnym zawieść maią żywność i inne potrzeby.

z Mediolanu 29. Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.

Słychać że garnizon Tortony przyrzekł broń złożyć, ieśliby za dni kilka poſiłkow nie odebrał. W mieście naszym dnia wczorayszego ogłoszono edikt Cesarſki, mocą którego, obywatele pod rządem Demokratycznym z Dóbr wyzuci, powrócą do własności chociażby ta innym przedaną była. D. 26 General artilleryi Baron Kray przybywszy do tey ſtolicy, ukazał ſię wieczorem na teatrze, gdzie od przytomnych z nayżywszym oklaſkiem był witany.

Wraz nazaiutrz wyiechał do Novarry; armia iego do Powiatu Valais z odſieczą ciągnąca, roſkaz odebrała nagle powracać do Acqui. Z kąd wnoſiemy, że albo bitwa wkrótce walna naſtąpi, albo też twierdza Coni obleżona będzie. Powiadią że w kraiu Genueńſkim wielki rozruch wybuchnoł; Francuzi zaś ſtolicę opuścić zamyślaią, ieśli prawda ieſt, iż artilleryą uprowadzać do Nice i Toulonu, i zakładnikow zaczeli wybierać.

Niedoſtatek podobno żywności przymuſi nieprzyiaciela do zupełnego uſtąpienia z Włoſkiey krainy: który tak ieſt wielki, że w Liguryi miara mąki przedaie ſię po 120 liwrow; obywatelom ſtolicy nie daią chleba na dzień nad 4 uncye. Słychać nawet, że iuż Genueńczykowie wysłali deputacyą do głowney kwatery Armii zkombinowaney, złożoną z Arcy Biſkupa i 4. Szlachty. W liſtach z Lugano znayduiemy, że Półkownik Strauch zaioł powtóre ſtanowiſka dawnieysze w okolicach Airolo.

z Pawii 26 Sierpnia z Gazety Hamburgſkiey.

General Kray powraca do Piemontu; wysławszy brigadę Laudona na pomoc Półkownikowi Strauch i Xiążęciu de Rohan w kraiu Valais, prowadzi do Acqui 6 batalionow Fizylierſkich, 8 grenadyerow, dwa regimenta konne. D. 17 Francuzkie woyſka z Acqui uſtąpiły tak śpiesznie, iż wiele bagażow i bydła mieszkańcom okolicznym zabranego w tyle zoſtawić muſiały; po wielkiey bitwie pod Novi, pod Rocca Grimalda i Gavi zaszły mnieysze utarczki. Moreau tymczasową kommendę obioł.

Nieprzyiaciel trzyma ſię dziś pilnie Appeninu Liguryiſkiego i gór Montferratu, nim odbierze poſiłki iakie Championnet prowadzi. Miniſtrowie Neapolitańſki i Portugalſki, iakoteż 2 Officyerowie od Flotty Lorda Nelson przybywszy d. 20 do Aſti, z Feld Marszałkiem kommenderuiącym długą konferencyą odprawili. Wnoſić trzeba że celem oney była wkrótce naſtąpić maiąca wyprawa morſka i lądowa ku brzegom Genueńſkim, do których ma przybyć eſkadra Angielſka, dziś nic iuż nie maiąca do czynienia w Neapolu i Sicilii.

N^{ro} 105.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

z *Wilna VS.* 21 *Września NS.* 2. *Paździer.* 1799. *we Srzodę*

z Hagi 14 *Września z Gazety Hamburgskiey.*

Donieśliśmy dawniey, że Wodzowie naſi Anglikow attakować wkrótce mieli, przęd nadeyściem nowych poſiłkow. Rzecz ſię ſtała d. 10. Generał en chef Brune bitwę zaczoł o godzinie 4 z rana; walczyliś my do 5 z południa; nie naypomyślniey, iako ſię pokazuie z przyłączonego rapportu. To naprzód wiedzieć trzeba, że armi Francuzko Batawſka liczyła w tym dniu 26 tyſięcy żołnierza; iakie zaś były ſiły Anglikow nie wiadomo.

Z naszey ſtrony lewe ſkrzydło ſkładało ſię z 7 tyſięcy Francuzow pod kommendą Generała Van Damme; w centrum przywodził Dumonceau, na prawym ſkrzydle Daendels; w tych dwuch diwiziach sami prawie byli Batawowie. Armia ruſzyła z ſtanowiſk o pòłnocy; albowiem trzeba było iść dwię mile do ſzańcow nieprzyiacielſkich. Van Damme przyſtąpił pierwſzy do krwawey ſprawy za Pelten i Campe, gdzie Generał Abercromby uſypał warowne okopy przed Zyp groblą, i wiele redut za groblą.

Zołnierz Francuzki dobył ſzturmem batterye przed groblą założone; za groblą utrzymać ſię nie podobno było: ogień nadzwyczaynie tęgi raził attakuiących, tak z batteryi zagroblowych, iako też z fregat Angielſkich które ſię zbliżyły do brzegu. Wtym zdarzeniu diwizia Van Damme naywięcey ſzkodowała; kilkadzieſiąt grenadyerow uſiłuiąc przeyść wpław kanał głęboki, zatonelo; tu także Generał Francuzki Dawid śmiertelnia raniony zoſtał.

Kolumna iednak Francuzka chociaż przynaglona do odwrótu, utrzymała ſię w ſtanowiſkach zabranych nieprzyiacielowi pod Pelten; tę zaś wioſkę opuściła. W Centrum Generał Dumonceau nie był szczęśliwszy; zaioł wprawdzia kilka nieprzyiacielſkich szańcow, lecz wkrótce zdobycz muſiał opuścić, ponieważ mianowicie dwa bataliony zle ſtawały. Prawego ſkrzydła attak był ſłaby, ponieważ nie wſzyſtkie regimenta poszły w ogień, niektóre zaś prędko ſię zmieszały.

Cała więc armia na odwrót poszła, nieprzyiaciel uchodzących nie ścigał; ſkrzydło Francuzkie ſtanowiſka ſzturmem dobyte utrzymało o większa nazaiutrz d. 11 centrum i ſkrzydło prawe z Batawow złożone dwie mile na przód poſtąpiły; główną armii kwaterę do S. Pancras przenieſiono, o dwie mile za Alkmaar. Strata z naszey ſtrony ieſzcze wiadoma nie ieſt. Generał Brune wyraża, iż raniono Francuzow 650, Batawow 450.

Podobno przynaymniey tyle będzie zabitych, o klęsce nieprzyiacielſkiey nie mamy donieſienia. Tym czasem nowe woyſka Francuzkie nadciągaią; wczora Brune donioſł Direktoryatowi naszemu, że 12500 przybyło do Dordrecht; wkrótce zatym ſpodziewać ſię trzeba nowego attaku. Z drugiey ſtrony Angielſkie ſiły pomnażaią ſię codziennie; ſłychać że nazaiutrz po bitwie wylądowała w Helder ſtraż przednia armii Roſsyiſkiey z morza Baltyckiego. To pewna iż nieprzyiaciel od ſtanowiſk swoich w Texel i Helder ieszcze ſię nie oddalił.

Jeden z Francuzkich batallionow ſtracił w bitwie 22 Officyerow. Z armii Batawſkiey niektóre kompanie nie oglądaiąc ſię uciekły do Alkmaar, a nawet Amſterdamu, dwa bataliony Generał en chef oddalić z obozu roſkazał. Dezercia u nas bardzo wielka; zchwytanych zbiegow kilkadzieſiąt przed frontem roztrzelano. Powiadaią że Dziedziczny Xiąże d' Orange przybył do obozu Angielſkiego. Między woyſkiem Francuzkim z Niderlandu teraz przyſłanym znayduie ſię 3 tyſiące nowozaciężney młodzi, którą w broń opatrzyć trzeba.

Brune w rapporcie ſwoim chwali ſtrzelcow, iazdę, i artilleryą Batawſką. Liſty z Cliwii odebrane donoszą, że armia Pruſka na linii demarkacyiney ſtoiąca d 10 w pole ruſzyć miała; ſłychać że wnidzie do prowincyi Pruſkich na lewym brzegu Renu

leżących. Ta wiadomość wielkie wrażenie na umyſłach wſpółziomkow naſzych ſprawiła.

z Ratisbony 8. Września z Gazety Frankfortskiey.

Pierwsza diwizya korpusu Xiążęcia de Condé ſpodziewana ieſt iutro w naszych okolicach; ſkłada ſię z regimentu huzarow Baura. Sam Xiąże z całym ſztabem przybędzie za dni kilka, i zabawi w mieście, póki wszyſtkie Diwizye nie zciągną.

z Manheimu 9 Września z Gazety Frankfortskiey.

Bombardowanie Philipſburga nie uſtaie. Powiadaią, że wielka część miaſta ogniem ſpłoneła. Dziś przyprowadzono do nas kilku żołnierzy garnizonowych, którzy wyszedłszy z pomienioney twierdzy, o pół mile w wiosce Rheinsheim zchwytani zoſtali.

D. 10 ſtrzelanie z armat i moździerzow pod Philpburgiem słyszeć ſię daie, chociaż nie tak ieſt mocne, iak było na początku bombardowania. Wczorayszego dnia poſtrzegliśmy wielkie obròty w woyſku Francuzkim. Część kawaleryi przez Heilbron do Lauffen poszła, gdzie w utarczce ſtoczoney z huzarami [illegible] i Ułanami Auſtryackiemi, cokolwiek jeńcow zabrano.

z Stuttgardu 7 Września z Gazety Hamburgſkiey.

Ułanow regimenta i huzarſkie dziś i wczora pociągneły w okólice Heilbron i Bruchsal, za niemi naſtępuią diwizye piechoty. Z swoiey ſtrony woyſka Francuzkie pomkneły ſię znowu za Bruchsal do Gochsheim i Knittlingen. Pod Dertingen d. 5 ſtoczono utarczkę, która nikomu nie przyniosła korzyści.

Od wyżſzego Renu 10. Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.

Liſty Szwaycarſkie donoſzą, że woyſka Roſsyiſkie opanowały mieyſce górzyſte w okolicach Zurich, gdzie Maſsena miał pierwſzą linią ſtanowiſk ſwoich. Korpus Generała Hotze obrało pozycye mocne nad rzeką Linth. D. 5 pod Kehl zaſzła uporczywa bitwa. Francuzi poſtąpili do Kork i Marlenheim, lecz przez Auſtryakow attakowani w ſtecz odeszli.

z Lindau 7 Września z Gazety Hamburgſkiey.

Odbieramy dziś wiadomość, że prawe ſkrzydło armii Francuzkiey w Szwaycarach, wzmócnione licznym żołnierzem, pod kommendą ſamego Maſseny w kilku mieyſcach razem attakowało Generała Hotze, który po długim odporze uſtąpił z Cantonu Glaris; mieszkańce mężnie pomagaiąc Auſtryakom, wiele ſtracili.

z Wenecyi 31 Sierpnia z Gazety Hamburgſkiey.

Wielki Xiąże Toſkańſki ma wkrótce przeieżdżać przez miaſto naſze powracaiąc do Panſtw swoich. Temi dniami w Trevison wyglądaią przybycia Xiążęcia Modeńſkiego, który tam założy mieſzkanie, nie chcąc iechać do Modeny. U nas wydano odezwę względem otwarcia banku Weneckiego. Kto zechce mieć za papiery gotowiznę, doſtanie w kaſsie połowę w monecie, resztę w cedułach nowych; te równy kurs ze złotem i ſrebrem mieć maią.

W naſtępuiącym Miesiącu Pazdzierniku zaczyna się kwartalna prenumerata Kuryera Litewſkiego; z Pocztą kosztuie na rok złłch 80; na mieyscu złłch 60.